

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA**Lausunto 4/1997 vp****Hallituksen esitys 45/1997 vp***Talousvaliokunnalle***Johdanto***Vireilletulo*

Eduskunta on 28 päivänä huhtikuuta 1997 lähettäessään hallituksen esityksen 45/1997 vp laiksi lääkkeiden velvoitevarastointilain muuttamisesta talousvaliokuntaan käsiteltäväksi samalla määrännyt, että sosiaali- ja terveysvaliokunnan tulee antaa asiasta lausunto talousvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina apulaisosastopäällikkö Tuulikki Haikarainen, vanhempi hallitussihteeri Anja Kairisalo, nuorempi hallitussihteeri Harri Sintonen ja yliproviisori Mikko Puntari sosiaali- ja terveysministeriöstä, yliproviisori Sinikka Rajaniemi Kansaneläkelaitoksesta, osastopäällikkö Maija Hietava Lääkelaitoksesta, osastopäällikkö Asko Harjula Huoltovarmuuskeskuksesta, erityisasiantuntija Sinikka Huhtala Suomen Kuntaliitosta, toimitusjohtaja Jarmo Lehtonen Lääke-teollisuusliitosta, farmaseuttinen johtaja Sirpa Peura Suomen Apteekkariliitosta ja toiminnanjohtaja Antti Vatanen Suomen Apteekkitavaratukkukauppiat ry:stä.

Hallituksen esitys

Lääkkeiden velvoitevarastointilakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että velvoitevarastointista aiheutuvat, lääkkeiden hinnoitteluun kilpailua vinouttavasti vaikuttavat piirteet poistetaan maksamalla huoltovarmuusrahastosta varastointivelvollisille maahantuoille ja valmistajille korvaus varastointikuluista. Lisäksi ehdotetaan varastointivelvoitteen piiriin kuuluvien lääkeaineiden luettelon uusimista vastaamaan nykyistä lääkehuoltoa. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty.

Valiokunnan kannanotot

Valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. On tärkeää, että lääkehuollon toimivuus varmistetaan jatkossakin niin, että lääkkeiden varmuusvarastointi perustuu velvoitevarastointiin. Lääkkeitä ja lääkeaineita varmuusvarastoidaan mittavasti. Uuteen velvoitevarastoitavien lääkeaineiden luetteloon tulee sisällyttämään noin 500 valmistetta. Lääkehuollon varmistaminen on oleellisen tärkeä osa itsenäistä huoltovarmuutta ja kansalaisten terveyden turvaamista.

Valiokunta yhtyy hallituksen käsitykseen siitä, että nykyinen lääkkeiden velvoitevarastointilaki ei kaikilta osin vastaa muuttuneita kilpailuolosuhteita. Euroopan unionin sisämarkkinoiden toimivuus edellyttää kilpailun vapautta ja ulkomaisten ja kotimaisten yritysten tasa-arvoista kohtelua. Velvoitevarastoinnista aiheutuneita kustannuksia on maahantuoille ja teollisuudelle korvattu myöntämällä hinnankorotuksia varastoituihin lääkkeisiin. Korotus on myönnetty vajalle 400 lääkevalmisteelle. Lisäksi noin 100 rinnakkaisvalmisteen hintaan on sisällytetty velvoitevarastointihinnankorotus hintaa vahvistatessa. Valtaosa korotuksen saaneista lääkevalmisteista on reseptilääkkeitä. Sairausvakuutuksen korvaamien lääkkeiden velvoitevarastointilisä aiheutti vuonna 1995 lääkkeiden ostajille 100 miljoonan markan kustannukset, josta sairausvakuutus korvasi yli 65 miljoonaa markkaa.

Hintasäännöstelystä luopumisen jälkeen velvoitevarastointikustannusten kompensointi hintojen kautta ei enää ole toiminut tasapuolisesti. Lakiehdotuksella uudistettaisiin korvausmenetelyä. Velvoitevarastoinnista yrityksille aiheutuvat ylimääräiset kulut korvattaisiin huoltovarmuusrahaston varoista, eikä korotus jatkossa enää merkitsisi korotuksia lääkkeiden hintoihin. Kun maksettava tuki ehdotuksen mukaan otettaisiin huomioon alentamalla niiden sairausvakuutuksen korvausjärjestelmän piiriin kuuluvien

lääkkeiden hinnat, joihin on sisällytetty velvoitevarastointilisiä, hyötyisivät uudistuksesta myös kuluttajat. Kuluttajalle säästöjä syntyisi lähinnä peruskorvattavien valmisteiden hintojen alenemisesta. Myös eräiden alemman erityiskorvausryhmään kuuluvien, mm. sydän- ja verisuonitautien sekä hengityselinsairauksien hoitoon käytettävien lääkkeiden hintojen lasku vähentäisi kuluttajien lääkemenoja.

Terveystalossa lääkemenot nousevat noin 10 prosenttia vuosittain. Nousu johtuu uusien kalliiden lääkkeiden käyttöönotosta ja lisääntyvästä lääkityksen tarpeesta. Velvoitevarastointilain uudistuksella avohoidon lääkekustannuksissa saavutettava hyöty tuntuisi säästönä Kansaneläkelaitoksen menoissa ja kuluttajien lääkemenoissa. Sosiaali- ja terveysvaliokunta kannattaa korvausjärjestelmän uudistusta ja pitää sitä erityisesti kuluttajien kannalta tärkeänä.

Lakiehdotuksen 7 §:ssä säädetään kunnan ja kuntayhtymän ylläpitämän sairaanhoitolaitoksen ja terveyskeskuksen sekä kunnan tai kuntayhtymän ylläpitämän kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa tarkoitettujen laitosten velvollisuudesta varastoida sairaanhoitolaitoksen peruslääkevalikoimaan kuuluvia lääkevalmisteita. Kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa tarkoitettu laitos ei ole sairaanhoitolaitos vaan sosiaalihuollon laitos. Siksi sosiaali-

li- ja terveysvaliokunta esittää talousvaliokunnalle,

että se muuttaa 7 §:n 1 momenttia siten, että momentissa otetaan huomioon kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa tarkoitettujen laitosten luonne.

Lakiehdotuksen 7 a §:n 1 momentissa ei tarkemmin määritellä niitä elinkeinonharjoittajia, joille maksetaan korvausta huoltovarmuusrahastosta. Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mielestä olisi tarkoituksenmukaista pykälässä luetella korvaukseen oikeutetut tahot. Siksi sosiaali- ja terveysvaliokunta esittää talousvaliokunnalle,

että se muuttaa 7 a §:n 1 momenttia siten, että siinä mainitaan korvaukseen oikeutetut elinkeinonharjoittajat.

Lausunto

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta esittää kunnioittaen talousvaliokunnalle lausuntonaan,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus on kannatettava; ja

että talousvaliokunta täsmentää lakiehdotuksia siten, kuin tässä lausunnossa esitetään.

Helsingissä 21 päivänä toukokuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Jouko Skinnari /sd ja jäsenet Anne Huotari /vas, Liisa Hyssälä /kesk, Kari Kantalainen /kok, Paula Kokkonen

/kok, Mikko Kuoppa /va-r, Eero Lämsä /kesk, Pirkko Peltomäki /sd, Margareta Pietikäinen /r ja Osmo Soininvaara /vihr sekä varajäsenet Anne Knaapi /kok ja Arja Ojala /sd.